

Doorbraakkunde in de praktijk

Welkom bij het webinar!

16 juni 2026

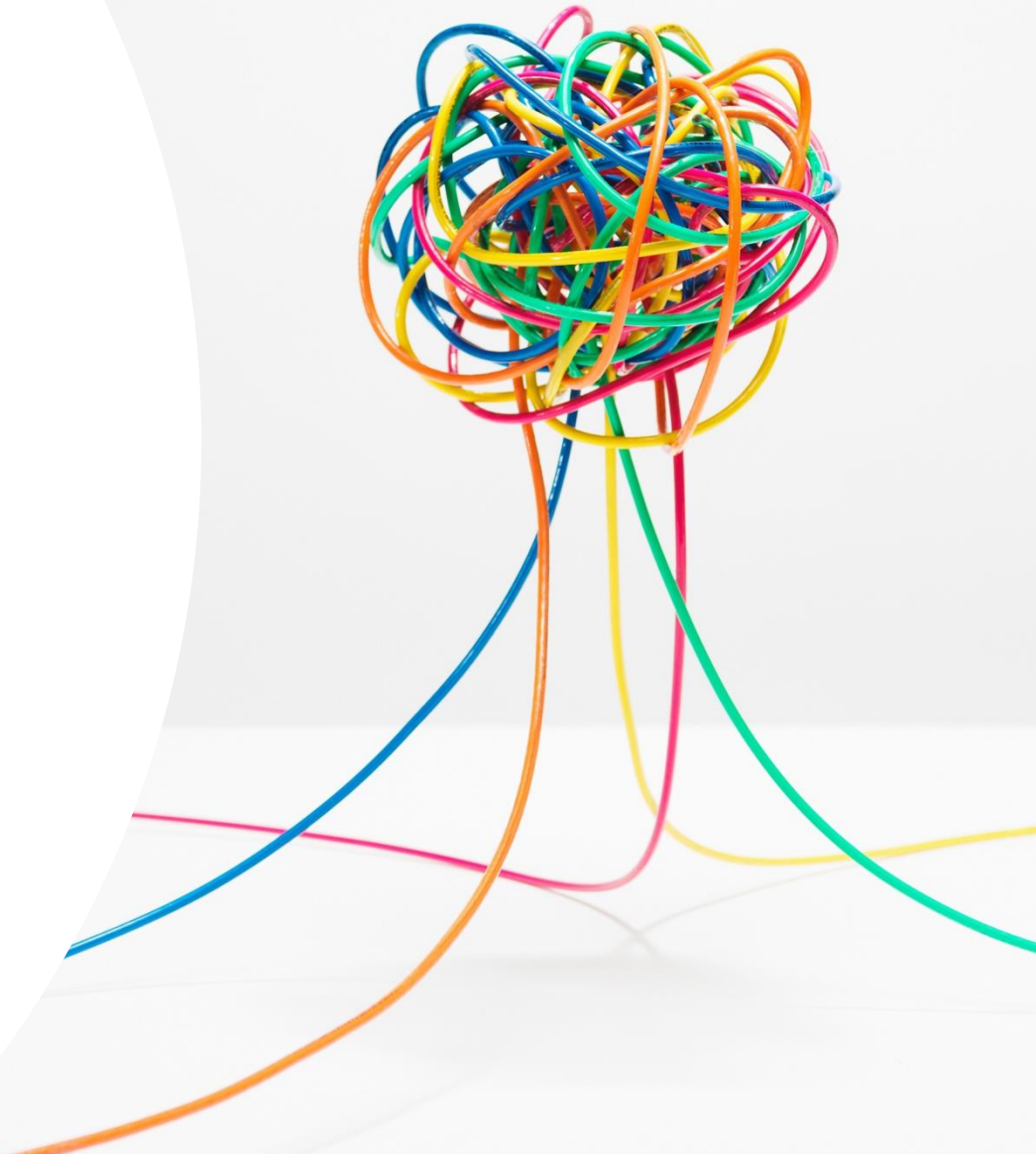

**Netwerk Leren
Transformeren**
Van zorg naar gezondheid

Een initiatief van **ZonMw**

Wat gaan we vandaag doen?

- Introductie op transformeren (Bettine Pluut)
- Lessen van de Vliegende Brigade (Aiko de Raaff)
- Stappenplan voor doorbraken (Leonie Voragen)
- Casus: Thuisleefbieb Zoetermeer (Jeroen van Geelen)
- Interactie en ophalen van inzichten

De transformatie van zorg naar gezondheid

De beweging naar een ander 'regime'

**Oftewel een fundamenteel andere dominante
manier van denken, werken en organiseren**

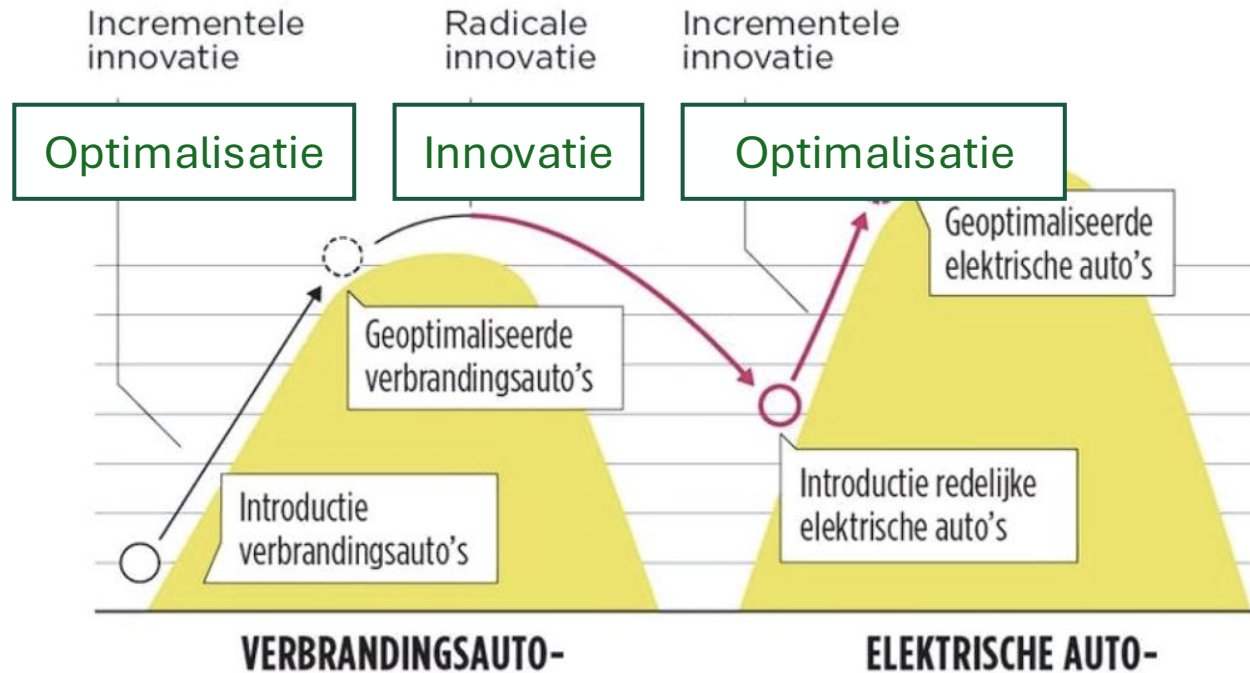
Wat is innovatie?

Nieuwe producten, diensten en processen ontwikkelen

Oftewel: een stap vooruit in het bestaande regime

Optimalisatie, innovatie en transformatie

Elektrische auto's als innovatie zijn onderdeel van de transformatie naar een duurzame samenleving, ook wel de **energietransitie** genoemd

Gebaseerd op: Norman, D. A., & Verganti, R. (2014). Incremental and radical innovation: Design research vs. technology and meaning change. Design issues, 30(1), 78-96.

BIRGIT KINDER

VII. 1990
IX. 1995
IX. 1998
VI. 2000
VII. 2003

Birgit K.
09.07.09

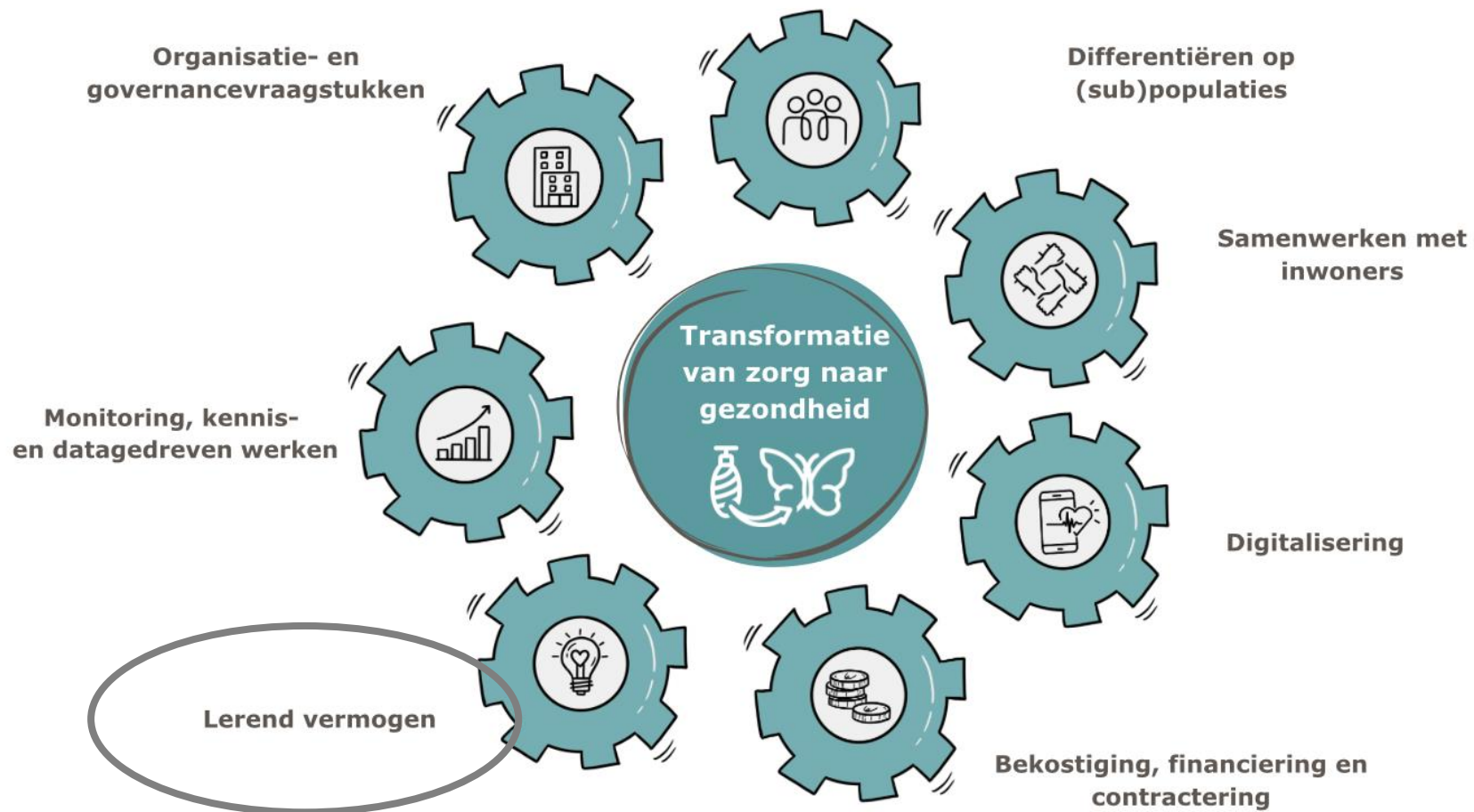
Over doorbraakkunde en systeemknelpunten

- Doorbraken realiseren gaat in een transformatie niet (alleen) over veranderkunde en mensen meekrijgen
- Het gaat over situaties waarin 'het systeem' in de weg lijkt te zitten...
... en je op zoek bent naar die **doorbraak van hoe we denken, werken, organiseren, financieren**

Cruciale vraag hierbij: **maakt het systeem wat ik wil bereiken echt onmogelijk of denken we dat het niet kan?**

De bouwstenen van transformatie

Zes principes voor transformatieleren

Actieleren

Boundary-crossing

Spanningen benutten

Onzekerheid omarmen

Triple-loop leren

Kennis creëren

Lessen vanuit de Vliegende Brigade

(maar eerst een korte poll....)

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Van akkoord naar trans- formatie

*Lessons learned van de
Vliegende Brigade over
doorbraakkunde in de praktijk*

Aiko de Raaf
Landelijke Kwartiermaker IZA
VWS

IZA
Mid-term review - juni 2024

Samen werken aan
zorg en welzijn

4
Domeinoverstijgend
samenwerken
Regioplannen

10
Passen
in de p...

AZWA

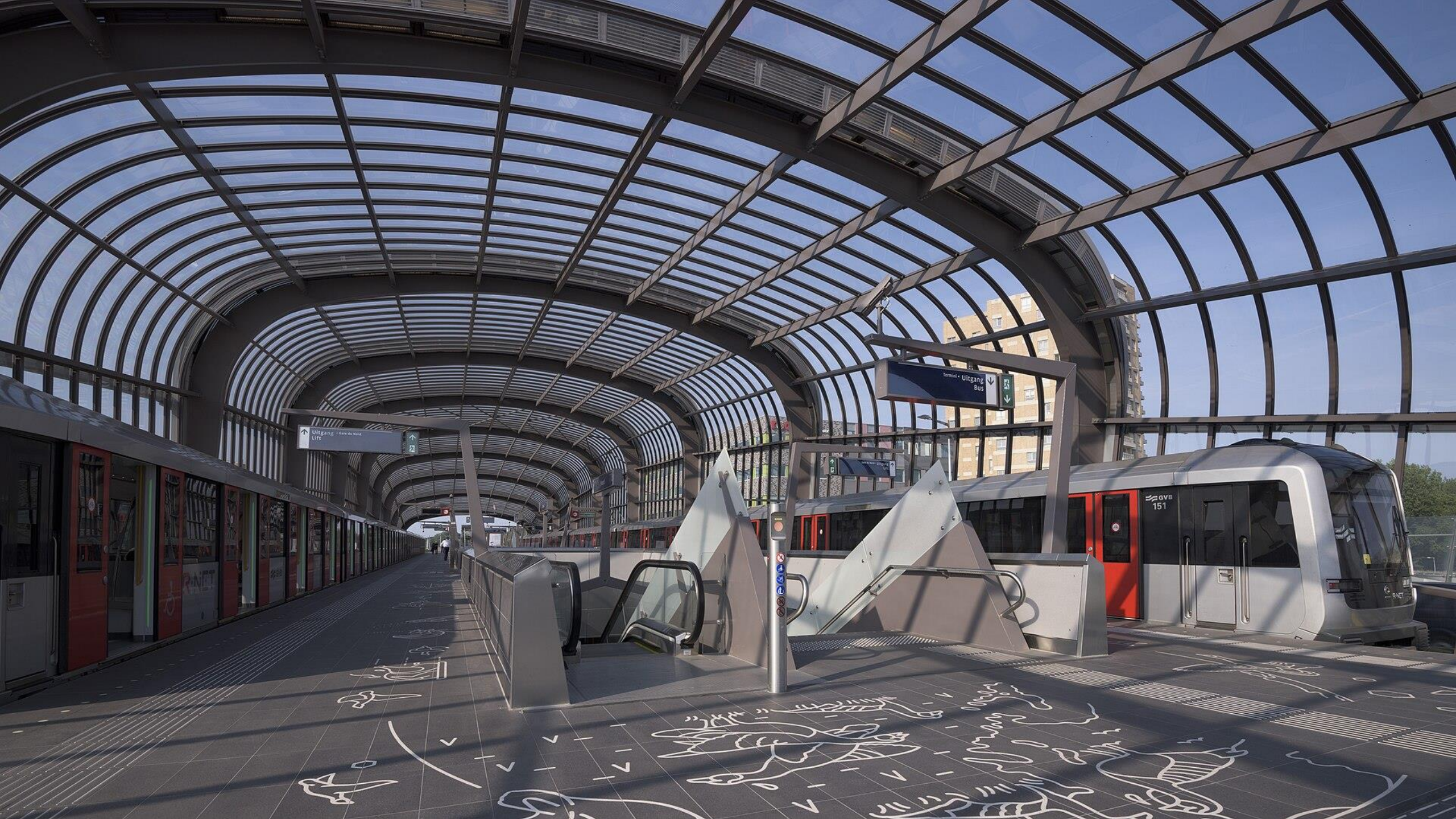

Aanvullend Zorg- en
Welzijnsakkoord

Samenvatting

Samenvatting

De zorgakkoorden: IZA & AZWA

Waarom

Zekerheid dat goede
zorg beschikbaar blijft

Richting

De gezondste generatie
ooit vraagt om
samenwerking tussen
zorg en welzijn

Focus op ziekte

Beweging naar de voorkant

- Samenwerking zorg & sociaal domein
- Medische preventie
- Mentale gzh-netwerken

Focus op
gezondheid

Wachlijsten

Toegankelijkheid

- Versterking eerstelijns
- Toegankelijkheid ggz
- Proactieve zorgbemiddeling
- Herijken Treeknormen

Laagdrempelige
toegang

Versnippering

Zorglandschap

- Regiobeelden & -plannen
- ROAZ-beelden & -plannen
- Zorgcoördinatie
- Spreiding & concentratie

Samenwerking

"Duizend bloemen
bloeien"

Passende zorg

- Opschalen & contracteren passende zorg
- Passende zorg in professionele richtlijnen

Passende zorg
als norm

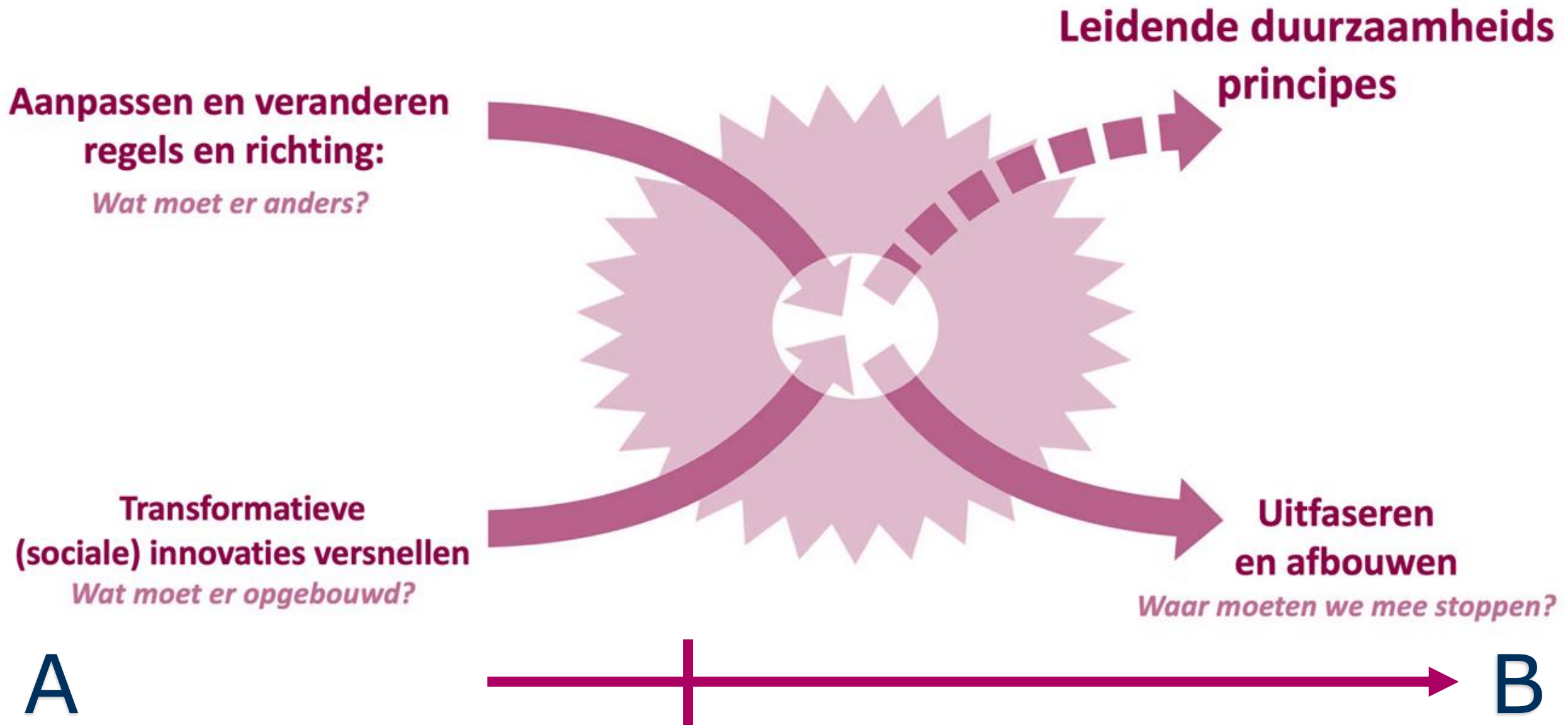
Professionals
onder druk

Arbeidsmarkt

- Aanpak regeldruk
- Gegevensuitwisseling
- Opleiden
- Arbeidsbesparende technologie

Ruimte voor
professionals

Beeld: © Loorbach, D., Frantzeskaki, N., & Avelino, F. (2017). Sustainability transitions research: transforming science and practice for societal change. Annual review of environment and resources, 42, 599-626.

7 rode draden van de Vliegende Brigade

1. Complexiteit wordt gezien als een systeembelemmering.
2. Transformatie vraagt om andere inzet van middelen.
3. Toezicht hoeft geen rem te zijn.
4. Geld is geen doel van maar een middel tot maatschappelijke waarde.
5. Betrek zorgverzekeraars en gemeenten van het begin.
6. De juiste mensen bij elkaar krijgen is essentieel.
7. Veranderen doe je niet voor elkaar, maar met elkaar.

Meer informatie

www.zorgakkoorden.nl

Landelijke Kwartiermaker IZA VWS

06 27400967

dh.d.raaf@minvws.nl

Meer horen? > Podcast Zorgklank > Spotify & Apple

Doorbraakkunde in drie stappen

Doorbraaksessie in 3 stappen

1. Gedeelde visie op de transformatie

Een **gezamenlijk vertrekpunt** is cruciaal.

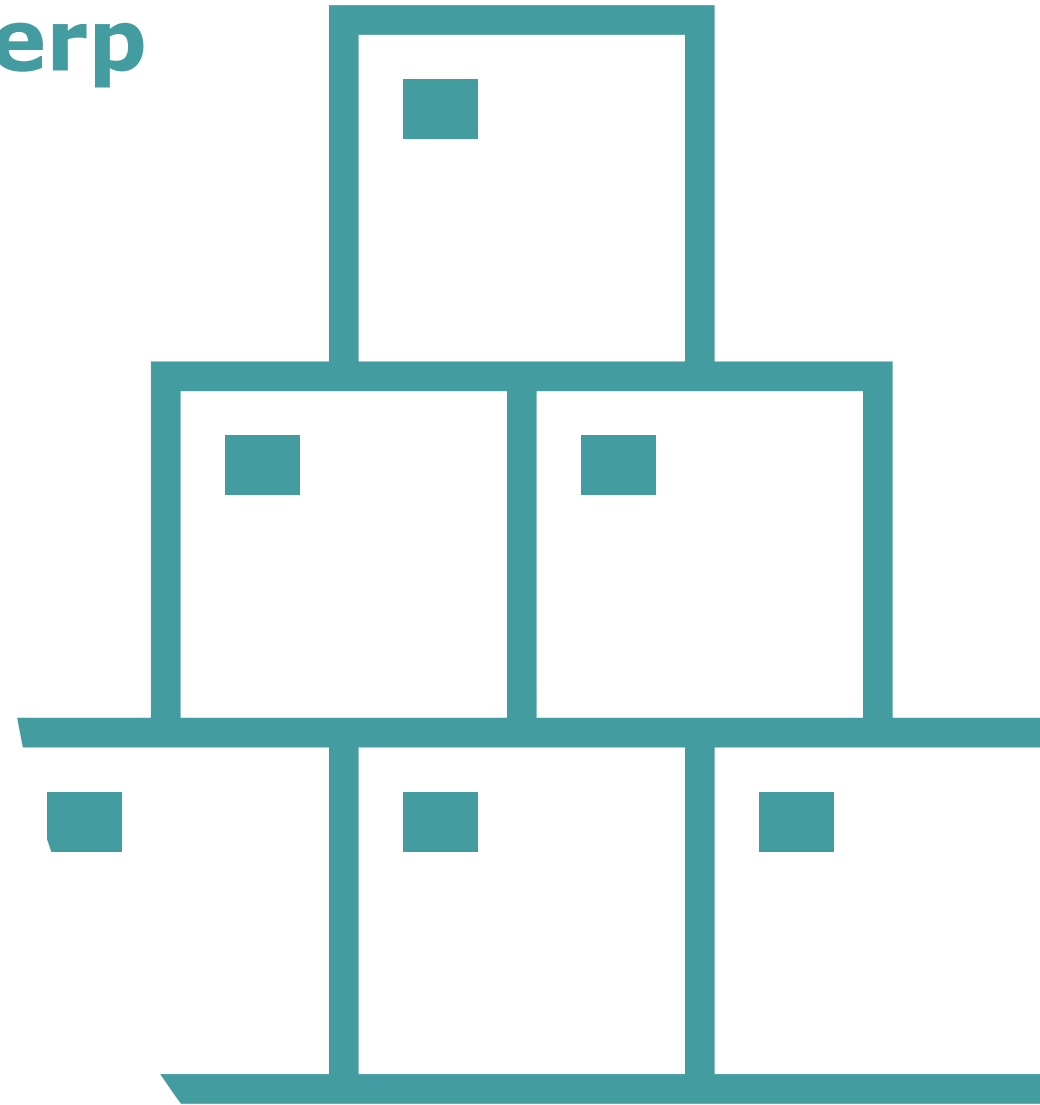
- Stel de juiste groep mensen samen. Denk hierbij aan het principe van boundary-crossing:
 - Projectleider/programmamanager
 - Inhoudsdeskundigen
 - Managers/bestuurders
 - (zonodig) financiers
- Introduceer het transformatieleren
 - Gedeelde visie over waar we heen bewegen
 - Gedeelde visie op wat dit van iedereen vraagt (transformatieleren!)
 - Besef dat een transformatie iets anders is dan een optimalisatie

2. Vraagstuk en context scherp

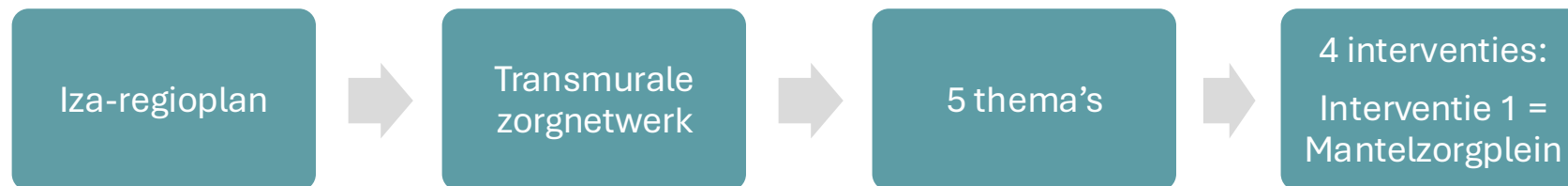
Het vraagstuk én de context kennen maakt keuzes in de oplossingsrichting makkelijker

1. Uitleg van de interventie en waar het knelt, zodat iedereen hetzelfde beeld heeft
2. Schets de context van interventie: wat gebeurt er nog meer dat raakvlakken heeft met de interventie?
3. Schets het grotere plaatje in de regio en de ambities die hier spelen

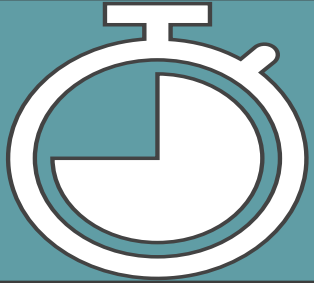

Voorbeeld: Mantelzorgplein

- Mantelzorgplein is een samenwerking tussen ziekenhuis, thuiszorg en sociaal werk. Duurzame bekostiging van het mantelzorgplein is een probleem
- De interventie maakt onderdeel uit van een set aan interventies gericht op mantelzorg. De interventie mantelzorgplein loopt voorop; de overige interventies moeten nog worden (door)ontwikkeld.
- Mantelzorg is onderdeel van een programma 'Vitaal oud worden', dat een belangrijke plek heeft binnen de regionale samenwerkingsafspraken waarin meerdere programma's opgezet worden

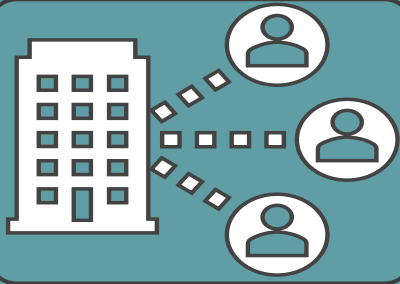

3 Drie scenario's voor duurzame bekostiging

1. Van A naar Z via A

- Binnen het oude systeem op zoek naar een oplossing
- Nieuwe betaaltitel of ruimte in tarieven
- Gericht op individuele organisatie

2. Van A naar Z via B

- Tijdelijke oplossing die ruimte biedt voor doorontwikkeling van interventie(s)
- Gezamenlijke investering via samenwerkingsafspraken
- Gericht op individuele interventie

3. Van A naar Z via L

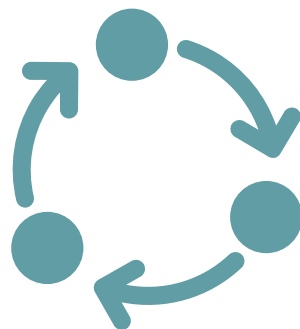
- Duurzame oplossing voor totale regionale samenwerking
- Regionaal budget waarin datgene bekostigd wordt dat de samenwerkingsdoelen ondersteunt en faciliteert
- Gericht op samenwerking

Belangrijke lessen tot nu toe

Puntoplossingen niet altijd de oplossing

Domeinoverstijgende interventies onderdeel van bredere beweging

Geen bekostiging voor facilitering beweging

Per regio of programma oplossen

Wat heeft de samenwerking nodig?

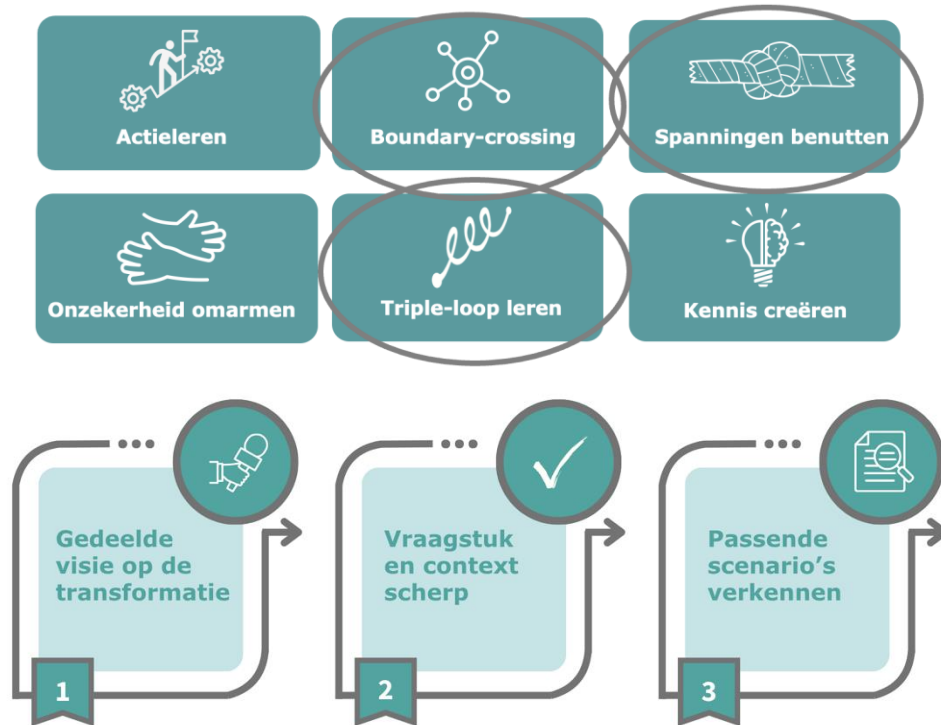
In gesprek over een casus

De thuisleefbieb

Reflectie op de casus

1. Van A naar Z via A

- Binnen het oude systeem op zoek naar een oplossing
- Nieuwe betaaltitel of ruimte in tarieven
- Gericht op individuele organisatie

2. Van A naar Z via B

- Tijdelijke oplossing die ruimte biedt voor doorontwikkeling van interventie(s)
- Gezamenlijke investering via samenwerkingsafspraken
- Gericht op interventie

3. Van A naar Z via L

- Duurzame oplossing voor totale regionale samenwerking
- Regionaal budget waarin datgene bekostigd wordt dat de samenwerkingsdoelen ondersteunt en faciliteert
- Gericht op samenwerking

Laatste tips

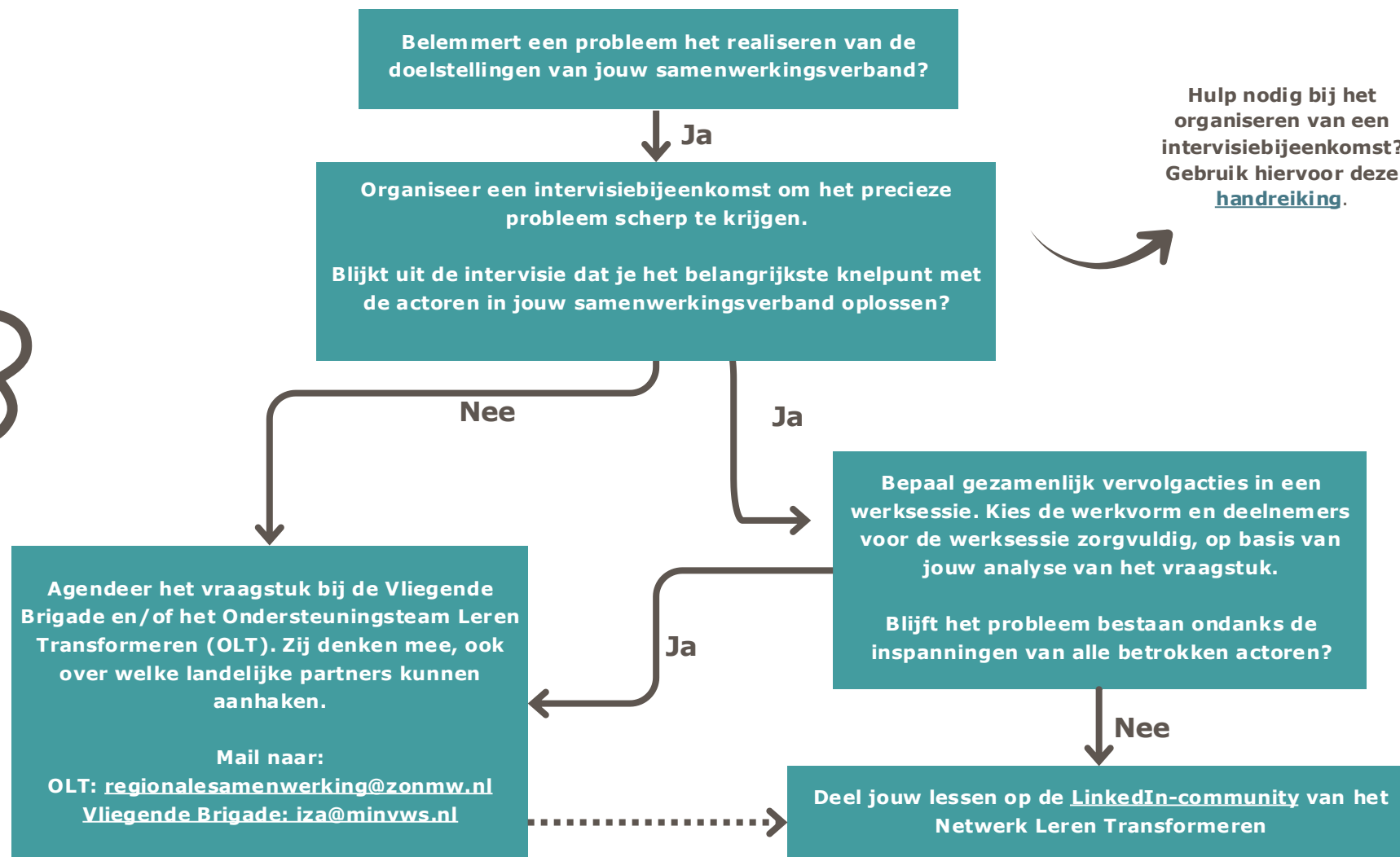

Join forces in de regio!

- Werk samen met de regionale programmamanager / regiovoorzitter
- Bundel krachten met andere projectleiders/interventie-eigenaren die tegen dezelfde problemen aanlopen
- Zorg dat je heel scherp kan maken wat jouw individuele interventie / innovatie bijdraagt aan het grotere transformatiedoel
- Richt een regionale aanpak in die knelpunten van meerdere losse interventies aanpakt

Kom je er in de regio echt niet meer uit?

Bedankt voor jullie aandacht!

**Netwerk Leren
Transformeren**
Van zorg naar gezondheid

Een initiatief van **ZonMw**